значення. При розробці вказаної програми, нашу увагу привернула можливість використання в періоді МР сучасних комбінованих фітозасобів, зокрема імупрету, який має чітко виражену імуномодулюючу дію.

Під наглядом знаходилося 78 хворих віком від 21 до 59 років, у тому числі 36 чоловіків (46,2%) та 42 жінки (53,8 %). Усі хворі, що були під наглядом, розподілені на дві групи - основну (40 хворих), пацієнти з якої отримувала імупрет та зіставлення (38 пацієнтів), які отримували загальноприйняті засоби МР. Імупрет призначали усередину (по 15-20 крапель 3 рази на добу протягом 15-21 діб поспіль, в залежності від досягнутого ефекту). Було встановлено, що при застосуванні імупрету в періоді нестійкої ремісії ХНХ відмічалося прискорення покращання загального стану хворих, ліквідація тяжкості у правому підребер ї та іншої клінічної симптоматики, що свідчила про досягнення стійкої ремісії ХНХ. Поряд з покращенням клінічного стану хворих при введенні імупрету мала місце чітко виражена позитивна динамика з боку показників клітинної ланки імунітету, яка характеризувалася ліквідацією Т-лімфопенії, дисбалансу субпопуляційного склала Т-лімфоцитів з нормалізацією імунорегуляторного індексу CD4/CD8, підвищення показника РБТЛ з ФГА. При проведенні диспансерного нагляду протягом 6 місяців після завершення МР з використанням імупрету, частота загострень ХНХ в групі хворих, які отримували імупрет, знизилася в середньому в 2,5 рази відносно групи зіставлення. Це свідчить про патогенетичну обгрунтованість використання фітозасобу імупрету при проведенні МР у хворих на ХНХ на тлі СЕІ.

Я.А. Соцька, В.М. Фролов, В.О. Петріщева
Київський медичний університет Української асоціації народної медицини
Луганський державний медичний університет

ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ФІТОЗАСОБІВ З АРТИШОКУ КОЛЮЧОГО У ХВОРИХ НА ХРОНІЧНИЙ ВІРУСНИЙ ГЕПАТИТ С, СПОЛУЧЕНИЙ З ХРОНІЧНИМ НЕКАЛЬКУЛЬОЗНИМ ХОЛЕЦИСТИТОМ

Хронічний вірусний гепатит С (ХВГС) є однією з найбільш актуальних проблем сучасної інфектології, що пов'язано з прогресуючим зростанням захворюваності переважно осіб молодого, найбільш працездатного віку, частими несприятливими виходами ХВГС у вигляді фіброзу і цирозу печінки, а також нерідким розвитком небажаних побічних ефектів стандартної інтерферонотерапії. На сьогодні все більшу увагу привертає можливість застосування метаболічно активних засобів та фітотерапії з метою лікування і медичної реабілітації (МР) хворих з хронічною патологією внутрішніх органів, у тому числі з хронічними гепатитами. Під наглядом знаходилося дві групи хворих на ХВГС низького ступеня активності (НСА), сполучений з хронічним некалькульозним холециститом (ХНХ) - основна (35 осіб), які в комплексі МР отримували фітозасіб з артишоку колючого - Гепар-ПОС по 400 мг (1 капсулі) 3 рази на добу протягом 20-30 діб поспіль та група зіставлення (34 особи), яка в комплексі МР отримували загальноприйняті засоби. Для реалізації мети проводили вивчення показників, що характеризують активність процесів ліпопероксидації, а саме вмісту у сироватці крові дієнових кон'югат (ДК) і малонового діальдегіду (МДА), вивчали інтегральний показник перекисного гемолізу еритроцитів (ПГЕ). До початку МР хворих на ХВГС НСА, сполучений з ХНХ, спостерігалося вірогідне зростання вмісту у сироватці крові метаболітів ПОЛ - кінцевого (МДА) - у осіб основної групи в середньому в 2,4 рази, а у хворих групи зіставлення - в средньому в 2,34 рази та проміжних продуктів ПОЛ (ДК) - у пацієнтів основної групи в середньому в 2,26 рази, а у хворих групи зіставлення - в средньому в 2,18 рази; інтегральний показник ПГЕ був збільшений в цей період обстеження у хворих основної групи в середньому в 2,6 рази, а у пацієнтів групи зіставлення - в 2,54 рази. Отримані дані свідчать про наявність у хворих на ХВГС НСА, сполучений з ХНХ, лабораторних ознак активації процесів ліпопероксидації. Включення фітопрепаратів з артишоку колючого Гепар-ПОС до курсу МР хворих на ХВГС НСА сприяє покращанню клінічної симптоматики, лабораторних (біохімічних) показників, що характеризують функціональний стан печінки та нормалізації вмісту у крові продуктів ПОЛ, і, таким чином, обумовлює досягнення клініко-біохімічної ремісії ХВГС. У пацієнтів групи зіставлення рівень МДА у сироватці залишався в середньому в 1,53 рази вище норми, вміст ДК - в 1,41 рази; інтегральний показник ПГЕ на момент завершення МР перевищував норму в 1,94 рази. Таким чином, отримані дані свідчать про клінічну ефективність сучасних фітозасобів з артишоку колючого в МР хворих на ХВГС НСА, сполучений з ХНХ, та її позитивний вплив на показники ПОЛ. Це надає можливість вважати використання сучасних фітопрепаратів з артишоку колючого у МР хворих на ХВГС НСА, сполучений з ХНХ, патогенетично обгрунтованим та клінічно ефективним.

І.І.Зєльоний , В.М.Фролов
Луганський державний медичний університет

ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ СУЧАСНИХ ФІТОЗАСОБІВ У МЕДИЧНІЙ РЕАБІЛІТАЦІЇ ХВОРИХ НА РЕЦИДИВУЮЧУ БЕШИХУ

Бешиха є типовою інфекційно-алергічною хворобою, вельми актуальною для сучасної клінічної практики як в галузі інфекційних хвороб, так і хірургії, у зв язку з убіквітарною розповсюдженістю, високим рівнем захворюваності, значною частотою виникнення рецидивуючих і ускладнених форм та недостатньою ефективністю існуючих методів лікування, особливо в плані профілактики подальшого рецидивування.При розробці патогенетично обгрунтованих підходів до медичної реабілітації хворих на рецидивуючу бешиху (РБ) нашу увагу привернула можливість застосування сучасних комбінованих фітозасобів з імуноактивною

дією - «Джерело», імупрет, протефлазид.

Для реалізації мети роботи було обстежено 124 хворих на РБ, з них 57 чоловіків (45,9%) та 67 жінок (54,1%) віком від 42 до 60 років. Тривалість загальної захворюваності на РБ складала серед обстежених від 6 до 10 років, частота рецидивів за останній календарний рік від 3 до 6, у тому числі 3-4 рецидива - у 66 осіб та 5-6 рецидивів - у 58 хворих. З метою проведення МР при наявності збільшення кількості Е-РУК або А-клітин на 15%, 33 хворим на РБ призначали імупрет по 2 таблетки 3 рази на день протягом 2 тижнів, та в подальшому у якості підтримуючої дози по 1 таблетці 3-4 рази на день ще 2-3 тижня; 27 хворих на РБ - протефлазид по 8-10 крапель усередину тричі на добу протягом 12-14 діб поспіль; 32 хворих на РБ - фітозасіб «Джерело» по 20-30 крапель тричі на добу протягом 15-20 діб поспіль. Група зіставлення складала 32 пацієнта. Для реалізації мети дослідження вивчали показники стану системи фагоцитуючих макрофагів (СФМ), що здійснювали шляхом вивчення фагоцитарної активності моноцитів (ФАМ) чашечковим методом. Тест-об'єктом була жива добова культура Staph. aureus, штам 505. Підраховували наступні показники ФАМ: фагоцитарне число (ФЧ), фагоцитарний індекс (ФІ), індекс атракції (ІА) та індекс перетравлення (ІП).

При проведенні імунологічного обстеження встановлено, що показники ФАМ до початку МР в обох групах були суттєво нижче норми. В основній групі ФІ становив 16,1±0,9 %, ФЧ - 2,2±0,08, ІА - 10,2±0,2 %, ІП - 11,7±1,0 %. У групі зіставлення - ФІ - 16,8±0,8 %, ФЧ - 2,25±0,13, ІА - 10,5±0,15 %, ІП - 12,1±0,2%. На момент завершення МР у пацієнтів основної групи вивчені показники СФМ вірогідно від норми не відрізнялися - ФІ дорівнювало 25,9±0,7 %, ФЧ - 3,7±0,23, ІА - 23,7±0,25%, ІП - 16,1±0,4%. У хворих групи зіставлення ФІ на момент завершення МР залишався в 1,37 рази нижче норми, тобто дорівнював 19,4±0,8 %, ФЧ було в 1,2 рази нижче норми та становило 3,4±0,04, ІА - в 1,25 рази нижче норми та дорівнював 18,5±0,12 %, ІП був в 1,3 рази нижче норми та дорівнював 13,1±0,2 %. За даними диспансерного нагляду протягом 6 місяців в основній групі черговий ранній рецидив бешихи мав місце лише у 4 хворих (4,3%), тоді як в групі зіставлення - у 5 пацієнтів (15,6%), тобто в 3,6 рази частіше (P<0,001).Таким чином, отримані дані свідчать, що включення сучасних фітозасобів з імуноактивною дією до комплексу МР хворих на РБ, патогенетично обгрунтоване та клінічно перспективне, оскільки дані фітопрепарати сприяють нормалізації показників імунного гомеостазу, зокрема стану СФМ, а в клінічному - зменшенню кількості рецидивів хвороби.

В.О.Тєрьошин, О.В.Круглова, К.В.Гарник, І.В. Декалюк
Київський медичний університет Української асоціації народної медицини
Луганський державний медичний університет

ЕФЕКТИВНІСТЬ ФІТОПРЕПАРАТІВ З АРТИШОКУ КОЛЮЧОГО У МЕДИЧНІЙ РЕАБІЛІТАЦІЇ ХВОРИХ НА НЕАЛКОГОЛЬНИЙ СТЕАТОГЕПАТИТ

Було обстежено 75 хворих у віці від 24 до 50 років, у яких був встановлений неалкогольний стеатогепатит (НАСГ). Хворі, що знаходилися під наглядом, були розподілені на дві групи - основну (40 осіб) та зіставлення (35 хворих). Пацієнти основної групи в комплексі медичної реабілітації додатково отримували фітозасоби з артишоку колючого Гепар-ПОС по 1 капсулі 3 рази на день протягом 20-25 діб поспіль або артіхол по по 1 капсулі 2-3 рази на день протягом того ж часу, хворі групи зіставлення вживали лише загальноприйняті препарати. При проведенні імунологічного дослідження було встановлено, що в обох групах хворих до початку медичної реабілітації відмічалися однотипові зсуви з боку вивчених імунологічних показників, а саме збільшення загальної концентрації циркулюючих імунних комплексів (ЦІК) - в основній групі в середньому в 1,6 рази, у групі зіставлення - в 1,56 рази (P<0,001) щодо норми. При дослідженні молекулярного складу ЦІК встановлено, що зростання рівня ЦІК відбувалося переважно за рахунок найбільш токсигенних середньо- та дрібномолекулярних фракцій, концентрація середньомолекулярної фракції ЦІК у хворих основної групи була підвищена в середньому в 2,25 рази, у групі зіставлення - в 2,17 рази відносно показника норми (P<0,001). Вміст дрібномолекулярної фракції ЦІК в основній групі хворих був підвищений в 2,1 рази, у групі зіставлення - в 2 рази відносно норми (P<0,01).

Включення до комплексу засобів медичної реабілітації хворих на НАСГ препаратів рослинного походження з листя артишоку колючого справляє позитивний ефект на клінічні та біохімічні показники у обстежених пацієнтів, сприяє зменшенню та навіть ліквідації проявів астенічного, невротичного та депресивного регістрів, покращує загальний стан хворих та сприяє прискоренню досягнення ремісії даного захворювання. Водночас відмічається покращання біохімічних показників, які характеризують функціональний стан печінки - нормалізується рівень загального та прямого (зв'язаного) білірубіну у сироватці крові, активність сироваткових амінотрансфераз (АлАТ та АсАТ), показник тимолової проби. Після завершення курсу медичної реабілітації з включенням фітозасобів з артишоку колючого у хворих основної групи відмічено зниження загальної концентрації ЦІК та вміст окремих фракцій - середньо- та великомолекулярних фракцій ЦІК до верхньої межі норми, в той час у групі зіставлення, незважаючи на деяку позитивну динаміку, нормалізації вивчених імунологічних показників не відбувалося. Таким чином, отримані дані свідчать, що використання в комплексі медичної реабілітації хворих з НАСГ фітозасобів з артишоку колючого сприяє нормалізації як загальної концентрації ЦІК у сироватці